

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Rs 1029821 24 Rev
Sarajevo, 12.12.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Enise Bilajac, kao predsjednice vijeća, Amire Sadović i Silvine Brković - Mujagić, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice D.A. iz T., ul. A.B.v. broj ..., koju zastupa punomoćnica Begić Amra, advokatica iz Sarajeva, protiv tuženog Kanton Sarajevo – Kantonalni sud u Sarajevu, koga zastupa Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, ul. Džemala Bijedića br. 39, radi zaštite od diskriminacije u radnim odnosima i isplate naknade na ime odvojenog života od porodice, vrijednost spora 4.000,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog, izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 Rs 015843 24 Rsž od 11.09.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 12.12.2024. godine donio je

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbijaju se zahtjevi parničnih stranaka za naknadu troškova u povodu revizije.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 1029821 23 Rs od 05.02.2024. godine odlučeno je:

„Utvrdjuje se da je tuženi povrijedio pravo na jednako postupanje prema tužiteljici u odnosu na zaposlenike u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti na način što je propustio da joj isplati odgovarajuću naknadu za odvojeni život od porodice u vremenskom razdoblju počev od 16.08.2021. godine, pa do 01.01.2023. godine, po istim osnovima kao i ostalim budžetskim korisnicima.

Nalaže se tuženom da tužiteljici isplati troškove na ime naknade za odvojen život od porodice za period od 16.08.2021. godine, pa do 01.01.2023. godine u ukupnom iznosu od 4.000,00 KM, sa zakonskim zateznim kamatama na pojedinačne mjesečne iznose od 250,00 KM, koje teku od 10. u narednom mjesecu za prethodni mjesec, pa do isplate, a sve u roku od 15 dana.

Tuženi je dužan tužiteljici naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 842,40 KM, u roku od 15 dana.“

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 Rs 015843 24 Rsž od 11.09.2024. godine, žalba je odbijena i presuda prvostepenog suda je potvrđena. Odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu 351,00 KM.

Protiv drugostepene presude tuženi je izjavio reviziju zbog pogrešne primjene materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana

presuda preinači, tako da se žalba tuženog usvoji i prvostepena presuda preinači ili ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje, a sve uz naknadu troškova za sastav revizije u iznosu od 360,00 KM.

U odgovoru na reviziju tužiteljica je predložila da se revizija odbaci ili odbije kao neosnovana uz naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 421,20 KM.

Nakon što je ispitao pobijanu presudu u granicama propisanim odredbom člana 241. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 – dalje ZPP), ovaj sud je odlučio:

Revizija nije osnovana.

Nepotrebno se tuženi u reviziji i tužiteljica u odgovoru na reviziju pozivaju na član 237. stav 3. i 4. ZPP, - tuženi predlaže da se revizija dozvoli, a tužiteljica da se revizija odbaci, jer da vrijednost spora ne prelazi iznos od 30.000,00 KM. Ovo iz razloga što u smislu člana 13. stav 2. Zakona o zabrani diskriminacije (Službeni glasnik BiH broj 59/09 i 66/16) je propisano da u postupcima iz člana 12. navedenog zakona revizija je uvijek dozvoljena.

Nije osnovan revizijski prigovor povrede odredaba parničnog postupka.

Iako se u smislu člana 240. stav 2. ZPP revizija ne može izjaviti zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, tuženi u reviziji navodi u čemu se ono sastoji, i to na način da prigovara pravnim zaključcima nižestepeni sudova.

Drugostepeni sud je u obrazloženju svoje presude pravilno i iscrpno izložio proces pojedinačne ocjene izvedenih dokaza, njihovog dovođenja u međusobnu vezu i izvođenja zaključka o postojanju odnosno nepostojanju pravno relevantnih činjenica za donošenje odluke u ovom sporu, tako da obrazloženje drugostepene presude sadrži razloge o odlučnim činjenicama koje su tom sudu poslužile kao stvarni i pravni osnov za donošenje odluke o osnovanosti tužbenog zahtjeva, pri čemu ti razlozi nisu neodređeni, kontradiktorni i nejasni, odnosno, obrazloženje u pobijanoj presudi po svom sadržaju odgovara zahtjevu koji je u tom pogledu postavljen odredbom člana 191. stav 4. ZPP. Naime, slobodnoj ocjeni dokaza od strane suda stranke ne mogu sa uspjehom suprotstaviti svoju ocjenu tih dokaza, tim više što u konkretnom slučaju ta ocjena uključuje prigovore činjenične prirode koji u revizijskom postupku nisu relevantni (član 240. stav 2. ZPP).

Kako nisu počinjene povrede odredaba parničnog postupka na koje revizija ukazuje, to nije ostvareni razlog povrede odredaba parničnog postupka.

Neosnovan je i prigovor da je drugostepena presuda zasnovana na pogrešnoj primjeni materijalnog prava.

Predmet tužbe je zahtjev kojim tužiteljica traži da sud utvrdi da je prema njoj tuženi povrijedio pravo na jednako postupanje u odnosu na uposlenike u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti na način što je propustio da joj isplati odgovarajuću naknadu za odvojen život od porodice počev od 16.08.2021.godine do 01.01.2023.godine, po istim osnovama kao i ostalim budžetskim korisnicima, pa da se naloži tuženom da joj na ime naknade za odvojeni život od porodice, za utuženi period isplati iznos od 4.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom na pojedinačni mjesečni iznos od 250,00 KM, počev od 10. u narednom mjesecu za prethodni mjesec, i uz naknadu troškova parničnog postupka.

Odlučujući o predmetnom tužbenom zahtjevu nižestepeni sudovi su utvrdili da je tužiteljica imenovana za sutkinju Kantonalnog suda u Sarajevu Odlukom Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH dana 24.06.2021.godine, i tu dužnost je preuzela 16.08.2021.godine. Tužiteljicino stalno prebivalište je u Tuzli, a od mjesta rada udaljeno je preko 120 km, tako da tužiteljica u toku radne sedmice boravi u Sarajevu, kada je odvojena od članova svoje porodice, supruga i kćerke, koji su prijavljeni i žive na istoj adresi u Tuzli. Tuženi nije tužiteljici isplaćivao naknadu za odvojeni život od porodice i troškove smještaja u mjestu rada, jer tada važeći Zakon o plaćama i drugim naknadama sudija i tužitelja u F BiH („Službene novine F BiH“, broj: 72/05, 22/09, 27/12 – odluka US F BiH i 55/13 i 55/17 – odluka US F BiH), nije sadržavao odredbe koje propisuju naknadu sudijama na ime odvojenog života od porodice. Rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu broj Su-II-204/23 od 16.01.2023. godine utvrđeno je da je tužiteljici mjesto prebivališta od mjesta rada udaljeno više od 70 KM, pa da joj pripada pravo na naknadu za odvojeni život od porodice u visini 250,00 KM. Tuženi nije osporavao visinu tužbenog zahtjeva u mjesečnom iznosu od 250,00 KM.

Odlukom Ustavnog suda BiH (broj AP-2985/19 od 08.07.2021. godine) naloženo je Vladi Federacije BiH i Parlamentu Federacije BiH, da poduzmu mjere iz svojih nadležnosti u pravcu osiguranja navedenih prava, što ukazuje, da je tužena prema tužiteljici, sve do donošenja Izmjena Zakona o plaćama i drugim naknadama sudija i tužitelja (koje su stupile na snagu 11.08.2022. godine), nejednako postupala u odnosu na druge budžetske korisnike.

Nesporna je činjenica da izmjene i dopune Zakona o plaćama i drugim naknadama sudija i tužitelja objavljene su u „Službenim novinama F BiH“ broj 61/22 od 3. augusta 2022. godine i da su stupile na snagu 11.08.2022. godine, kao i da je članom 3. tog zakona regulisano da se iza člana 6c. dodaju novi članovi 6d. i 6e., tako da novi član 6d. glasi: Sudije, tužitelji i stručni saradnici iz člana 4. ovog zakona čije je mjesto prebivališta udaljeno više od 70 kilometara od mjesta suda i tužilaštva u kojem obavljaju dužnost imaju pravo na naknadu troškova za odvojen život od porodice i naknadu troškova smještaja u mjestu rada čiju visinu će posebnim propisom utvrditi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine za Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine i Federalno tužilaštvo, a nadležne vlade kantona za općinske sudove, kantonalne sudove i kantonalna tužilaštva. Odredbom člana 2. Uredbe Vlade Kantona Sarajevo o naknadama sudijama i tužiteljima u pravosudnim institucijama Kantona Sarajevo broj 02-04-46633-3/22 od 17.11.2022. godine propisana visina naknade za odvojeni život u iznosu 250,00 KM.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi su donijeli pravilnu i zakonitu presudu kada su tužbenom zahtjevu udovoljili kao osnovanom.

Tuženi u reviziji (kao i u žalbi) insistira na prigovoru nedostatka pasivne legitimacije, kojeg su cijenili nižestepeni sudovi i izveli valjan pravni zaključak da je tužiteljica u radnom odnosu kod poslodavca Kantonalnog suda u Sarajevu, koji je pravosudna institucija na nivou Kantona Sarajevo, i kao takva da se finansira iz budžeta Kantona, pa da je tuženi dužan isplaćivati zahtijevanu naknadu troškova za odvojen život od porodice, a time je i pasivno legitimisan u ovoj pravnoj stvari.

Neosnovan je i prigovor da nije postojala pravna osnova za isplaćivanje zahtjevane naknade tužiteljici, i da tužiteljica nije bila dovedena u neravnopravan položaj.

Ustavni sud BiH u naprijed navedenoj odluci je naglasio, da uprkos činjenici da je Ustavni sud Federacije BiH donio presudu kojom je, između ostalog, odbio dio zahtjeva za utvrđivanje naknade za odvojeni život, za troškove selidbe i za jubilarnu nagradu, da ne može zanemariti svoju vlastitu praksu izraženu u odluci o dopustivosti i meritumu (br. U 7/12 od 31. januara 2013. godine), u kojoj je utvrdio da je Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine, koji je de facto u relevantnom dijelu

identičan relevantnom sadržaju Zakona o plaćama, suprotan principu vladavine prava, da je diskriminirajući i da ne osigurava nezavisno pravosuđe, jer ne sadrži, između ostalog, odredbe u pogledu naknada na ime odvojenog života i troškova smještaja u toku rada. Pri tome Ustavni sud podsjeća da je u Odluci broj U 7/12 od 30. januara 2013. godine, u postupku koji je pokrenut po zahtjevu Suda Bosne i Hercegovine, zaključio da osporeni Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine, zato što ne sadrži odredbe u pogledu naknada na ime troškova prevoza, toplog obroka i odvojenog života, nije u skladu sa odredbama člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, jer krši načelo nezavisnosti pravosuđa kao osnovne garancije vladavine prava.

Dakle, kako je još ranijoj odluci Ustavnog suda BiH broj U 7/12 od 31.01.2013. godine utvrđeno da Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ br. 90/05 i 32/07) nije u skladu sa odredbama člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i odredbama člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi sa članom 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, jer ne sadrži odredbe u pogledu naknada na ime troškova prijevoza, toplog obroka i odvojenog života, te da je naloženo Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine da u skladu sa članom 63. stav 4. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja ove odluke, uskladi Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine u pogledu naknada na ime troškova prevoza, toplog obroka i odvojenog života sa odredbama člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i odredbama člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, to je neprihvatljiv prigovor u reviziji da nije postojao pravni osnov za isplatu zahtijevane naknade i da tužiteljica nije bila dovedena u neravnopravan položaj u odnosu na ostale izabrane službenike, namještenike, dužnosnike i sve ostale zaposlenike u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti.

Po ocjeni i ovog suda tužiteljica je u utuženom periodu bila dovedena u neravnopravan položaj sve do donošenja Izmjena Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja koje su stupile na snagu 11.08.2022. godine.

Ostali revizijski prigovori nisu od odlučnog značaja sa aspekta predmeta spora (član 231. u vezi sa članom 253. ZPP).

Kako ne stoje razlozi u reviziji, kao ni razlog na koji ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je reviziju tuženog odbiti primjenom člana 248. ZPP.

Odbijeni su zahtjevi parničnih stranaka za naknadu troškova nastalih u povodu revizije, budući da tuženi nije postigao uspjeh u revizijskom postupku, a troškovi tužiteljice za sastav odgovora na reviziju nisu bili potrebni radi vođenja ove parnice (čl. 397. st.1. u vezi sa čl. 386. st.1. i 387. st.1. ZPP).

Predsjednica vijeća
Enisa Bilajac, s.r.